Архивски број: 04 - 318/4

_________ година

07 -06- 2023

Постапувајќи по претставката бр. 08-318/1 од 13.04.2023 година, поднесена од застапник на Здружение на '-Скопје, со седиште на о Скопје, за сторена дискриминација врз основа на етничка припадност на социјалната мрежа Facebook, од страна на лицето ____, новинар од Скопје, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, согласно член 27 став (1) од Законот за спречување и заштита од дискриминација ("Службен Весник на Република Северна Македонија", бр. 258/20) на 05.06.2023 година, го донесе следното

МИСЛЕЊЕ

НЕ СЕ УТВРДУВА ДИСКРИМИНАЦИЈА врз основа на етничка припадност на социјалната мрежа Facebook, од страна на лицето новинар од Скопје кон граѓаните на Република Северна Македонија со бугарска самосвест.

Образложение

До Комисијата за спречување и заштита од дискриминација на 13.04.2023 година поднесена е претставка со архивски број 08-318/1, од страна на подносителот застапник на Здружението на копје, а против лицето ювинар од Скопје, за сторена дискриминација врз основа на етничка припадност на социјалната мрежа Facebook, кон граѓаните на Република Северна Македонија со бугарска самосвест.

Согласно наводите изнесени во предметната претставка, на 13.03.2023 година лицето новинар од Скопје, на својот профил на социјалната мрежа Facebook, објавил објава (post) со содржина: "Што запнале нашиве бугарската држава да се извинела, ич нека не се извинува, сакаат да си бидат наци, нека си останат наци." Подносителот на претставката наоѓа дека во објавата се користени навредливи зборови кон граѓаните на Република Северна Македонија со бугарска самосвест, дека бугарската држава, вклучително и народот кој живее во неа се "наци", односно нацисти.. Со ваквата објава именуваниот сторил директна дискриминација, поттикнал на

дискриминација, вознемирување и сегрегација согласно Законот за спречување и заштита од дискриминација. Заради наведеното, подносителот предлага Комисијата да донесе мислење со кое ќе утврди директна дискриминација, поттикнување на дискриминација, вознемирување и сегрегација кон македонските бугари, Република Бугарија и целиот бугарски народ и ќе препорача лицето во иднина да не објавува навредливи содржини како предметната, јавно ќе се извини на својот профил и ќе ја отстрани спорната содржина.

Заради наведеното, со Барање за произнесување по наводи во поднесената претставка, заведено под број 08-318/2, на 20.04.2023 година, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација (во понатамошниот текст: Комисијата), се обрати до лицето новинар од Скопје, кој на 26.05.2023 година го достави својот Одговор, во кој дава неколку појаснувања, и тоа: "Постот воопшто не се однесува на национална или етничка припадност и не посочува националност или етничка припадност; во него само е посочен идеолошки контекст; во спорната објава нема никаква назнака за или спрема некоја националност, етничка заедница или етно малцинство; постот воопшто не се однесува на било кого во Република Северна Македонија. Од тие причини нејасен е мотивот за претставката зошто во постот или погрешно се разбрани или намерно извртено се толкуваат поимите поврзани со нација и со идеологија и наоѓа дека претставката е тенденциозна и наменска и во насока на вознемирување и на попречување на слободата на изразување во јавниот простор".

Со цел соодветно постапување по предметната претставка, Комисијата најнапред изврши увид во приложените списи и докази кон истата. Констатирано е дека на корисничкиот профил на лицето новинар од Скопје не е најдена објава со наведената, спорна содржина изнесена во претставката за заштита од дискриминација. Понатаму, Комисијата ги консултира и меѓународните и домашните извори на правото со кои се уредува предметната материја. Во таа смисла, согласно член 19 од Меѓународниот пакт за граѓански и политички права *никој не може да биде вознемируван поради своето мислење. Секој има право на слобода на изразување. Ова право подразбира да се бараат, примаат и шират известувања и идеи од секој вид, без оглед на границите, било усно, писмено, по пат на печат или уметничка форма, или со кое било друго средство по свој избор. Во став 3 од овој член е уредено дека, остварувањето на слободата на изразување повлекува посебни обврски и одговорности. Тоа може да биде подложено на одредени ограничувања кои*

сепак мора да бидат изречно утврдени со закон и кои се нужни 1) за почитување на другите лица и 2) за заштита на националната безбедност или јавниот поредок или јавното здравје или морал. Во членот 26 од овој пакт е уредено дека *сите се еднакви пред законот и имаат право на подеднакви заштита без какво и да е дискриминација. Во овој поглед законот ќе забрани секаква дискриминација и ќе им гарантира на сите лица подеднаква и успешна заштита против секоја дискриминација, особено на основа на раса, боја на кожа, пол, јазик, вероисповед, политичко или било кое друго мислење, национално или општествено потекло, имот, раѓање, или некоја друга состојба.*

Понатаму, во член 10 став (1) од Конвенцијата за заштита на човековите права и основните слободи е утврдено дека *секој човек има право на слобода на изразување. Ова право ги опфаќа слободата на мислење и слободата на примање и пренесување информации или идеи, без мешање на јавната власт и без оглед на границите.* Во став (2) од истиот член, *остварувањето на овие слободи, коешто вклучува обврски и одговорности, може да биде под одредени формалности, услови, ограничувања и санкции предвидени со закон, кои во едно демократско општество претставуваат мерки неопходни за државната безбедност, територијалниот интегритет и јавната безбедност, заштита на редот и спречувањето на нереди и злосторства, заштита на здравјето или моралот, угледот и правата на другите, за спречување на ширењето на доверливи информации или за зачувување на авотиртетот и непристрасноста на судството.*

Во Уставот на Република Северна Македонија, најнапред во член 9 став (1) е уредено дека *граѓаните се еднакви во слободите и правата независно од полот, расата, бојата на кожата, националното и социјалното потекло, политичкото и верското уверување, имотната и општествената положба.* Во член 16 став (1) пак, јасно е уредено дека *се гарантира слобода на уверувањето, совеста, мислата и јавното изразување на мислата*, согласно став (2) од овој член, *се гарантира слобода на говорот, јавниот настап, јавното информирање и слободно основање на институции за јавно информирање.* Понатаму, став (3) од овој член уредува дека *се гарантира слободен пристап кон информациите, слободата на примање и пренесување на информации, додека пак во став (7) е уредено дека цензурата е забранета.*

Поконкретно, со Законот за спречување и заштита од дискриминација ("Службен весник на Република Северна Македонија", број 258/20) се има *за цел обезбедување на принципот на еднаквост и спречување и заштита од дискриминација во остварување на човековите права и слободи.* Согласно член 5 од овој закон, *се забранува секоја дискриминација врз основа на раса, боја на кожа, потекло национална или етничка припадност, пол, род, сексуална*

ориентација, родов идентитет, припадност на маргинализирана група, јазик, државјанство, социјално потекло, образование, религија или верско уверување, политичко уверување, друго уверување, попреченост, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба, лично својство и општествен статус или која било друга основа, додека пак со член 6 од законот се дефинира поимот дискриминација и тоа како: *секое разликување, исклучување, ограничување или давање првенство што се заснова на дискриминаторска основа, со сторување или несторување, што имаат за цел или резултат спречување, ограничување, признавање, уживање или остварување на правата и слободите на одредено лице или група на еднаква основа со други.* Во член 10 од законот, дефиниран е поимот Вознемирување и тоа како *несакано постапување кон лице или група лица врз дискриминаторски основи што има за цел или последица, повреда на достоинството или создавање на заканувачка, непријателска, понижувачка или застрашувачка средина, пристап или практика,* додека пак во член 12 дадена е дефиниција на *Сегрегација како физичко одделување на лице или група лица врз дискриминаторска основа без легитимна или објективно оправдана цел.*

Од сето гореизнесено Комисијата констатира дека во конкретниот случај не постојат доволно факти и докази кои го прават веројатно тврдењето на подносителот дека лицето . торил директна дискриминација, поттикнал дискриминација, вознемирување и сегрегација, кон граѓаните на Република Северна Македонија со бугарска самосвест, врз основа на етничка припадност на социјалната мрежа Facebook. Заради наведеното, се одлучи како во диспозитивот на ова мислење.

Скопје,
07.06.2023 година

Заменик Претседател на Комисија за спречување и заштита од дискриминација

Игор Јадровски

Доставено до:
- Здружение на
-
- Архива